

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 27 września 2016 r.

Druk nr 286

**KOMISJA PRAW CZŁOWIEKA,
PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI**

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 90d ust. 1 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Jan Rulewski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
(-) Michał Seweryński

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o rencie socjalnej

Art. 1. W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 1175 i 1682) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rentę socjalną zmniejsza się lub prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.”,

b) po ust. 5b dodaje się ust. 5c w brzmieniu:

„5c. W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w przypadku rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.”,

c) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1–5a, w łącznej kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych.

7. Osoba pobierająca rentę socjalną lub jej przedstawiciel ustawowy są obowiązani niezwłocznie powiadomić organ wypłacający rentę socjalną o osiągnięciu przychodu w kwocie powodującej zmniejszenie renty socjalnej lub zawieszenie prawa do renty socjalnej. Powiadomienie następuje w formie pisemnego oświadczenia. W przypadku gdy składki na ubezpieczenia społeczne są odprowadzane przez płatnika składek, osoba pobierająca rentę socjalną jest

obowiązana do przedstawienia zaświadczenia albo oświadczenia określającego kwotę przychodu.”,

d) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”:

- 1) w terminie do 14. dnia roboczego drugiego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego – kwotę przychodu, o której mowa w ust. 5c i 6, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek groszy;
- 2) w terminie do 14. roboczego dnia listopada – kwoty graniczne przychodu dla mijającego roku kalendarzowego.”;

2) w art. 11 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady zmniejszania renty socjalnej, uwzględniając wysokość przychodu określoną w art. 10 ust. 5c oraz szczególny charakter renty socjalnej.”;

3) w art. 12 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ emerytalno-rentowy wypłacający rentę socjalną wydaje decyzję o zmniejszeniu renty socjalnej w razie wystąpienia okoliczności uzasadniających jej zmniejszenie albo wstrzymaniu wypłaty renty socjalnej w razie wystąpienia okoliczności powodujących zawieszenie prawa lub wstrzymanie wypłaty renty socjalnej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy jest związany z petycją P 9–33/16 skierowaną przez osobę prywatną do Marszałka Senatu w dniu 12 września 2016 r. Autor petycji zwrócił się o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982), w taki sposób, aby osoby pobierające rentę socjalną mogły osiągać przychody bez ograniczenia limitem – w dotychczasowym stanie prawnym obowiązuje limit 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, przekroczenie tego limitu powoduje zawieszenie renty socjalnej.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpatrując petycję zmodyfikowała przedstawiony wniosek, uznając, że ze względów społecznych jest uzasadnione przyjęcie dla pobierających rentę socjalną limitów obowiązujących w powszechnym systemie emerytalnym, a więc 70% przeciętnego wynagrodzenia jako granica, poniżej której osiągnięcie przychodów nie wpłynie na wysokość renty, jej przekroczenie zaś spowoduje zmniejszenie świadczenia, dopiero przekroczenie 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, spowoduje zawieszenie świadczenia. Komisja uznała, że renta socjalna jest na tyle niewysoka (odpowiada ona 84% kwoty najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy), że pomimo braku analogii w charakterze świadczeń (renta socjalna ma charakter zaopatrzeniowy i jest finansowana z budżetu państwa, osoby ją pobierające nigdy nie wносиły składek do systemu ubezpieczeń, zaś renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem ubezpieczenia społecznego, pochodzi z wnoszonych składek, a jej wysokość pozostaje w związku ze stażem ubezpieczeniowym) celowe będzie przyjęcie tej inicjatywy.

Przewiduje się wejście w życie ustawy od nowego roku budżetowego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: Ustawa o zmianie ustawy o rencie socjalnej Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Jan Rulewski Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Bożena Langner, legislator, tel. 22 694 9401 Katarzyna Majewska, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9259	Data sporządzenia: 22 września 2016 r. Źródło: petycja Nr druku: 286
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Osobom pobierającym rentę socjalną zawieszają się prawo do tej renty, jeżeli w danym miesiącu osiągnęli przychody w łącznej wysokości wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłaszanego przez GUS (od 1 września 2016 r. odpowiada to kwocie 2 813,40 zł). Renta socjalna wynosi 84% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – od 1 marca 2016 r. jest to kwota 741,35 zł.

Natomiast w powszechnym systemie ubezpieczeniowym obowiązują następujące limity przychodów wpływające na zmniejszenie lub zawieszenie świadczenia (np. emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, czy renty rodzinnej):

- poniżej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – brak wpływu na wysokość renty,
- między 70 a 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – zmniejszenie świadczenia,
- powyżej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – zawieszenie świadczenia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzenie rozwiązania – analogicznego do funkcjonującego w powszechnym systemie ubezpieczeń – polegającego na:

- zmniejszeniu wysokości renty socjalnej po przekroczeniu obecnego limitu przychodów, tj. 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (tj. 2 813,40 zł) o kwotę przekroczenia (nie większą niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w przypadku rent z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – aktualnie 563,05 zł) oraz
- zawieszeniu prawa do renty po przekroczeniu progu 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (tj. 5 224,80 zł).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na specyfikę zagadnienia porównanie z rozwiązaniami przyjętymi w innych krajach jest niecelowe.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby pobierające rentę socjalną i osiągające przychody w wysokości od 70 do 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia	W 2015 r. rentę socjalną pobierało około 272,4 tys. osób. Są to głównie osoby w wieku od 20 do 44 lat (średni wiek osoby pobierającej rentę socjalną wynosi 36 lat). Prawo do pobierania renty socjalnej w 2015 r. zawieszono w przypadku 1 400 osób , które przekroczyły obowiązujący próg dochodowy	ZUS/MRPiPS	Możliwość uzyskiwania miesięcznych przychodów do wysokości 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz jednoczesnego pobierania renty socjalnej w pomniejszonej wysokości.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Dochody ogółem													
Wydatki ogółem													
Saldo ogółem													
Źródła finansowania:		Brak informacji.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowana regulacja wpływa na sektor jednostek finansów publicznych – poprzez wzrost wydatków FUS. Oszacowanie wysokości tego wpływu będzie możliwe dopiero po uzyskaniu odpowiednich danych z ZUS.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Osoby niepełnosprawne pobierające rentę socjalną uzyskają możliwość osiągnięcia miesięcznych przychodów do wysokości 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia bez utraty prawa do renty socjalnej – po przekroczeniu 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wysokość renty zostanie obniżona. Projektowane podwyższenie limitu przychodów może pozytywnie wpłynąć na skłonność osób pobierających rentę socjalną do podejmowania zajęć zarobkowych, co (pomimo obniżenia wysokości świadczenia) poprawi ich sytuację ekonomiczną.											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu													
☒ nie dotyczy													
9. Wpływ na rynek pracy													
Brak bezpośredniego wpływu.													
10. Wpływ na pozostałe obszary													
Omówienie wpływu		Nie dotyczy.											
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego													
Przepisy projektu będą miały zastosowanie od dnia jego wejścia w życie.													
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?													
Nie przewidziano.													
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)													
Brak.													

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu